ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДИГИТАЛНО УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ „ИТИ-ДГ 1-2“ В ПЪРВА И ВТОРА ГРУПА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНА РАБОТА В БОГАТА НА ТЕХНОЛОГИИ СРЕДА

Румяна Йорданова Папанчева
Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас

USING DIGITAL CONTENT – EDUCATIONAL SOFTWARE “ITI-DG 1-2“ AT FIRST AND SECOND GROUP IN KINDERGARTEN TO REALIZE EFFECTIVE EDUATIONAL PROCESS INTO RICH IN TECHNOLOGY ENVIRONMENT

Rumyana Yordanova Papancheva
University “Prof. Dr Asen Zlatarov“, Burgas

Abstract: The paper presents ITI-DG – educational software for 1st and 2nd kindergarten groups. The software consists of variety interactive resources, audio, animations, illustrations. The software gives opportunities to realize effective educational process into rich in technologies environment. Some methodological guidelines are presented, and variety of examples are outlined.

Keywords: educational software for kindergarten, rich in technologies teaching environment.

Въведение

ИТИ-ДГ е образователен софтуерен пакет с богати ресурси, включващи компютърни игри, интерактивни ситуации, аудио и видео ресурси и методически указания за учителя. Пакетът обезпечава работата в детската градина от 1 до 4 група. ИТИ-ДГ–1 и ИТИ-ДГ–2 са модулите от образователния софтуер ИТИ-ДГ, осигуряващи ресурсите за 1 и 2 група на детската градина. Включват нагледни материали и интерактивни задачи по всички образователните направления.

Софтуерната система е разработена паралелно към системата на издателство Изкуства – „Аз съм в детската градина“ [1, 2]. Системата е разработена за използване с интерактивни хардуерни технологии – интерактивна дъска, интерактивен панел и др. Разработен е и комуникационен модул, който позволява задачите да се споделят с таблетите на децата, както и да се направи обратна връзка – работата на конкретен детски таблет да бъде визуализирана върху учителския екран за обсъждане и поощрение.

Целта на публикацията е да очертае основните възможности на авторската система и начина за нейното приложение в педагогическата практика.

ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПАКЕТ С ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИ РЕСУРСИ ЗА 1-ВА ГРУПА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Образователно направление „Български език и литература“

Електронното издание на познавателна книжка ИТИ-ДГ–1 за първа възрастова група включва интерактивни ситуации по Български език и литература, които покриват всички теми от образователните ядра – Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение. Всяка интерактивна ситуация обезпечава работата на педагога за една или няколко учебни ситуации по Български език и литература от седмичното тематично разпределение.

Електронното съдържание включва голямо разнообразие от упражнения за децата, в които те могат да избират, местят, свързват, ограждат, оцветяват обекти.

В помощ на учителя са включени аудио-записи на всички литературни произведения. За развиване на звуковата култура на децата са включени аудио-записи на скороговорки, акцентиращи върху определени звукове.

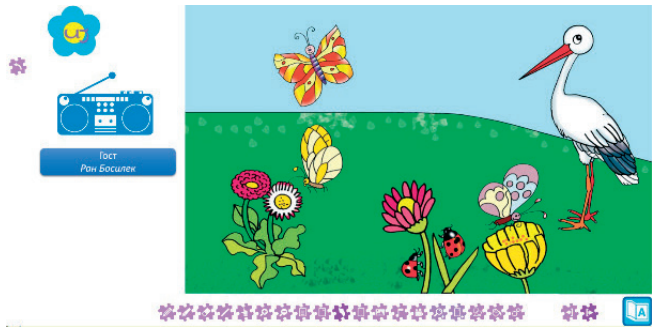

Фигура 1. Екран от ситуация на тема „Щъркел, цветя и пеперуди“

Например, по основната илюстрация от ситуацията на тема „Щъркел, цветя и пеперуди“ (фиг. 1) учителят запознава децата със стихотворението „Гост“ от Ран Босилек. Анализира се съдържанието на текста. Обръща се внимание на отделни думи и изрази. Аудио-запис на произведението може да се стартира при щракване върху изображението на касетофон, след като е избран инструмент Избери (ръчичката).

Разработени са подробни методически указания за педагога, включващи както описание на електронното учебно съдържание, така и идеи и насоки за реализиране на подвижни, музикални и екипни игри с децата.

В модула по Български език и литература са включени ресурси за развиване на речниковия запас на децата. Например, по темата за Баба Марта (Фиг. 2): на екрана е изобразена бяла дъска. Учителят поставя илюстрация на дъската. Назовават я заедно с децата. Измества илюстрацията вдясно и поставя следващата. За преместване на картинките се използва инструмента Премести (ръчичката). Затвърждават се думите: слънце, лястовица, дърво (цъфнало дърво), мартеница, баба Марта. По всяка от илюстрациите учителят формулира словосъчетания и кратки изречения – слънцето грее, лястовичката лети, дървото е цъфнало, мартеничките са бели и червени, баба Марта връзва мартенички на ръчичките на децата и т.н.

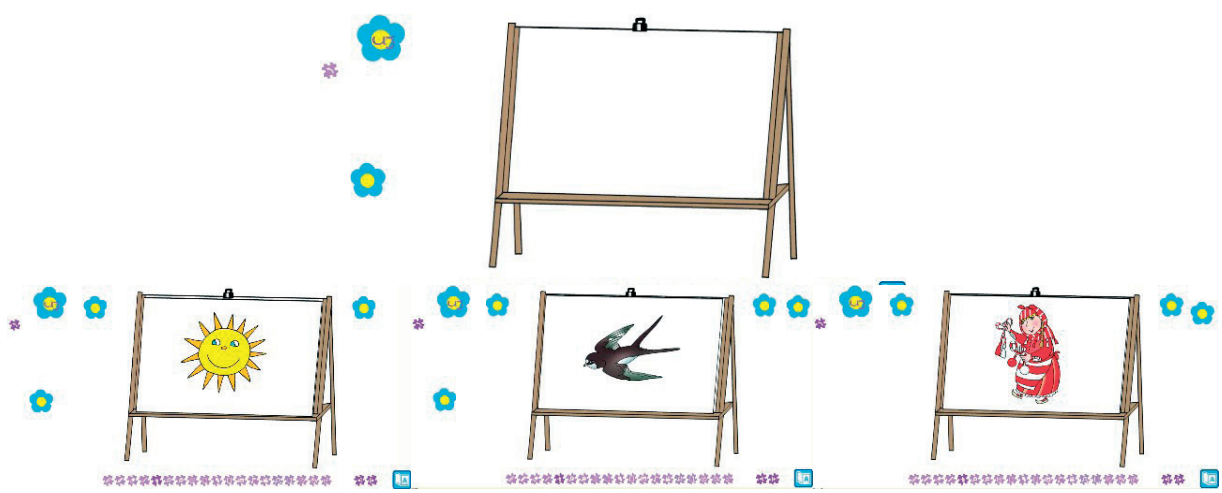

Фигура 2. Екран от ситуация на тема „Баба Марта“

Образователно направление „Математика“

Интерактивните ситуации по Математика покриват всички теми от образователните ядра – Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения и Равнинни фигури. Електронното учебно съдържание по математика включва разнообразни задачи за формиране на елементарни математически понятия и логическо мислене в предучилищна възраст. С помощта на инструментите на софтуерния пакет децата могат да групират и класифицират предмети и обекти; откриват и продължават зависимости в редици и серии; избират, местят, свързват, ограждат, оцветяват обекти.

Разработени са подробни методически указания за педагога, включващи както описание на електронното учебно съдържание, така и идеи и насоки за реализиране на подвижни, музикални и екипни игри с децата. Задачите са разнообразни и включват преместване на обекти, свързване, означаване на количества, сравняване на предметни групи, работа с геометрични фигури и др. Например, дадени са лалета в три цвята. Децата с помощта на учителят трябва да ги подредят по вазите, като ги групират по цвят. Подредените цветя трябва да се преброят и броят на цветята във всяка ваза да се означи с толкова на брой точки (Фиг. 3).

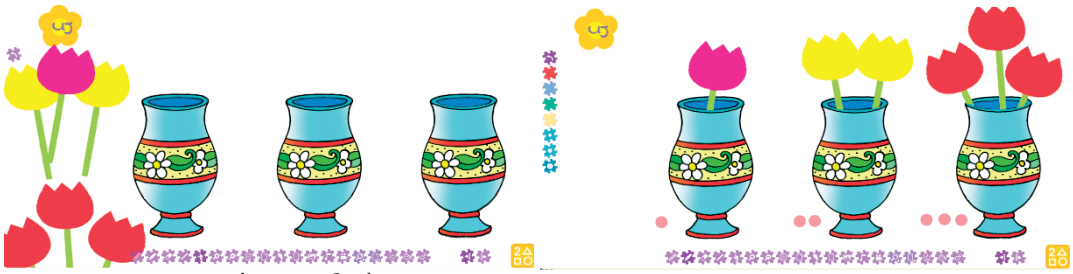

Фигура 3. Формиране на количествени понятия

При количествено сравняване на предметни групи с помощта на инструмента Молив, като използва различни цветове за по-добра нагледност, учителят свързва елемент от едната група с елемент от другата (Фиг 4). При равенство се формулира извод с използване на израза „толкова, колкото“ – например, кокичетата са толкова, колкото са и минзухарите.

Фигура 4. Сравняване на предметни групи

Много от задачите могат да се изпълнят в различни варианти. Например, нека в дадена група има 3 букета – броят се маркира с толкова на брой кръгове (точки). Децата, заедно с учителят, трябва да образуват втора група от обекти (Фиг. 5).

Вариант 1: Учителят оцветява определен брой кръгчета под празния кръг, обозначаващ групата, и след това заедно с децата премества там толкова на брой обекта.

Вариант 2. Избрано дете премества в очертания кръг няколко обекта, а след това учителят и останалите децата ги преброяват и оцветяват толкова на брой кръгчета под групата.

Фигура 5. Много-вариантност на изпълнение на задачата

Образователно направление „Околен свят“

Интерактивните ситуации по Околен свят разглеждат теми от всички образователни ядра по направлението – Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Културни и национални ценности, Светът на природата и неговото опазване. Според спецификата на темите са подготвени богати нагледни материали и интерактивни задачи за групова работа на децата.

В много от задачите се използват подвижни обекти, които да се групират или подреждат по дадено указание. Например, в шкафа трябва да се подредят дрехите на децата. Прави се разлика между дрехите на момичетата и на момчетата (Фиг. 6).

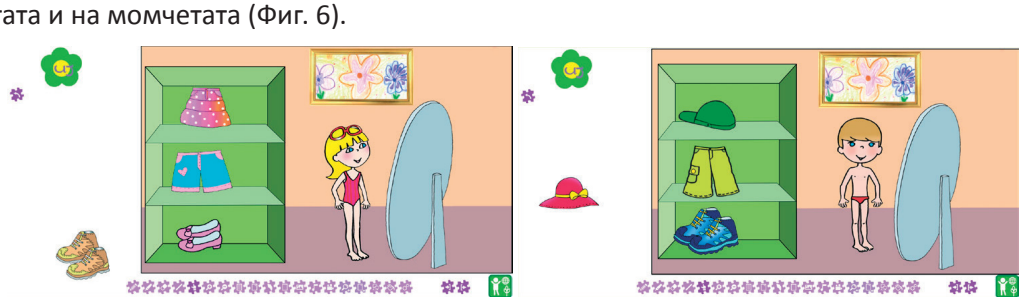

Фигура 6. Избор и групиране по дадено указание

Отново чрез разместване дадени обекти се групират по определен признак. Например, при формиране на знания за животните, децата с помощта на учителя трябва да разделят животните в две групи – групата на дивите и групата на домашните животни (Фиг. 7).

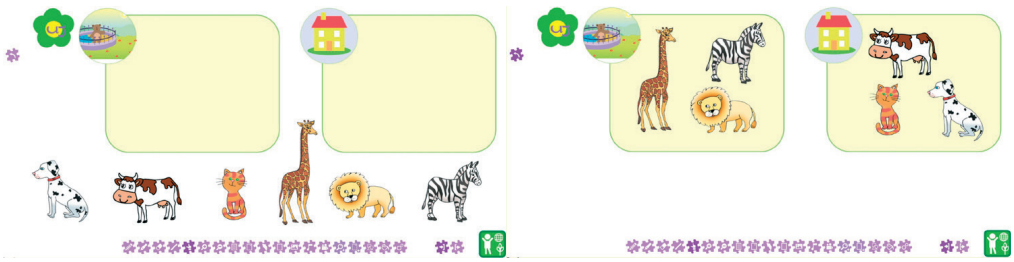

Фигура 7. Групиране и класифициране.

Речниковият запас на децата се развива и при работа по ситуации, в които децата трябва да подредят обекти според очертани силуети, като всеки обект се назовава и описва. Например, при изучаване на пролетните цветя, децата ги откриват, назовават, и заедно с учителя ги подрежда по местата им (Фиг. 8).

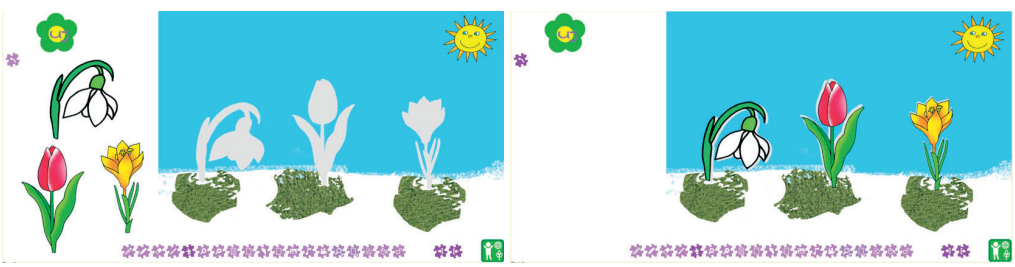

Фигура 8. Развиване на речников запас – „назови и премести“.

Образователно направление „Изобразително изкуство“

Електронното учебно съдържание по Изобразително изкуство, отчитайки спецификата на направлението и включва нагледни ресурси. Като използва инструментите на средата, учителят има възможност да акцентира върху определени понятия, художествени творби или конкретни задачи, визуализирайки ги на цял екран. Например, за разпознаване и назоваване на различните материали и пособия за рисуване, апликиране и моделиране са предложени нагледни материали за визуализиране на цял екран. Онагледени са конкретни задачи, които трябва да бъдат изпълнени самостоятелно от децата.

Фигура 9. Нагледни материали по Изобразително изкуство.

Работата по изобразителни задачи е съчетана с възприемане на специално подбрани стихотворения за по-висока мотивация и интерес при изпълнение на творческите задачи (Фиг. 10).

Празната фунийка Слончо гледа.
– Жалко! Свърши ми се сладоледа!
– Не тъжи, приятелче, завчас
сладолед ще ти направя аз –
със банани, шоколад, малини,
с ягодки и боровинки сини.
Усмихни се, всичко е наред!
Имаш вече вкусен сладолед

Фигура 10. Стихове към задачите по Изобразително изкуство.

Образователно направление „Конструиране и технологии“

Модулът за работа по направление Конструиране и технологии включва нагледни материали. Чрез инструментите на средата, учителят има възможност да акцентира върху определени понятия, техники,

теми или конкретни задачи, визуализирайки ги на цял екран. Използването на стихотворения съпътства творческата работа и по конструктивни задачи.

Включени са интерактивни задачи за формиране на личностни качества като организация и грижа за вещи и предмети (Фиг. 11).

Фигура 11. „Прибери и подреди“

Образователно направление „Музика“

Електронното учебно съдържание по Музика включва нагледни материали и аудио-записи на богата колекция от детски песни. Повечето песни са съпроводени и със запис на съответния инструментал. Аудио-записите се стартират чрез щракване върху изображението на касетофон при избран инструмент „Избери“ (ръчичка). За всяка песен за записани коректно заглавие и авторите на музика и текст.

ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПАКЕТ С ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИ РЕСУРСИ ЗА 2-РА ГРУПА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Образователно направление „Български език и литература“

Електронното учебно съдържание включва голямо разнообразие от упражнения за децата, в които те могат да избират, местят, свързват, ограждат, оцветяват обекти. В помощ на учителя са включени аудио-записи на всички литературни произведения – стихотворения, приказки, гатанки. За развиване на звуковата култура на децата са включени аудио-записи на скороговорки, акцентиращи върху определени звукове.

За формиране и развиване на речниковия запас на децата се използват разнообразни илюстрации, част от които могат да се визуализират на цял екран за по-добро онагледяване и назоваване на представени предмети, обекти и действия. Например, чрез серия от илюстрации можем да направим една разходка из къщата на Томи и Ани (Фиг. 12). Чрез щракване върху лупите, съответното помещение от къщата се визуализира на цял екран. Децата и учителят назовават различни предмети и обясняват тяхното предназначение.

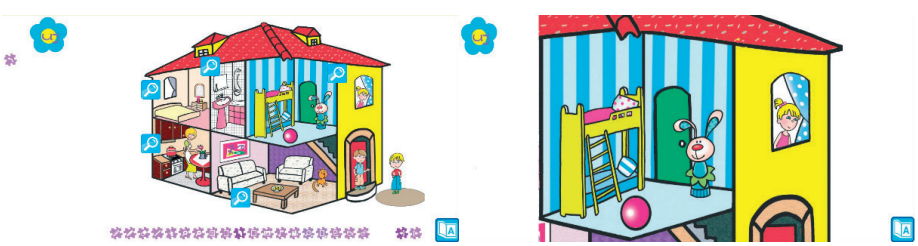

Фигура 12. Визуализация на цял екран.

Включени са допълнителни стихотворения, гатанки и приказки, от които учителят да избере при своята работа.

За онагледяване на произведение са разработени серия от илюстрации. В помощ на педагога е включен и аудио-запис на приказката (Фиг. 13). Приказката е подготвена и като поредица от кадри на филмова лента. Чрез последователно изместване на лентата от дясно на ляво, учителят отново превежда децата през хода на историята. Последната задача изисква епизодите да се подредят в хронологически правилен ред.

Фигура 13. Работа по литературно произведение.

Образователно направление „Математика“

За формиране на количествени представи се извършва групиране и определяне на броя на обектите в група. Броят се означава чрез точки. Например, децата трябва да обособят отделните групи, да преброят предметите във всяка от групите да свържат броя със съответния брой точки (Фиг. 14).

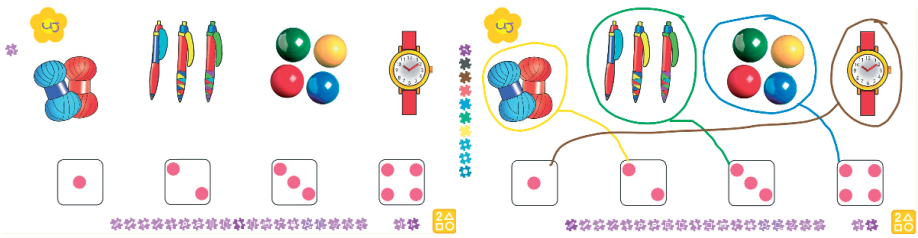

Фигура 14. Групиране и определяне на броя на предметите в групата.

Децата сравняват обектите в две групи. Свързва се елемент от едната група с елемент от другата, за да се определи къде са повече и къде по-малко. Огражда се групата, според условието на задачата. Например, трябва да се огради групата с повече обекти – групата на шапките (Фиг. 15).

Фигура 15. Сравняване на предметите в групата.

Знанията за разпознаване и назоваване на геометрични фигури се надграждат с работа с геометрични композиции. С помощта на учителя, децата откриват от кои фигури е направена картината и да ги оцветят, като използват инструмент Кофа. И обратно, от даден набор от фигури, трябва да се сглоби съответната геометрична композиция (Фиг. 16).

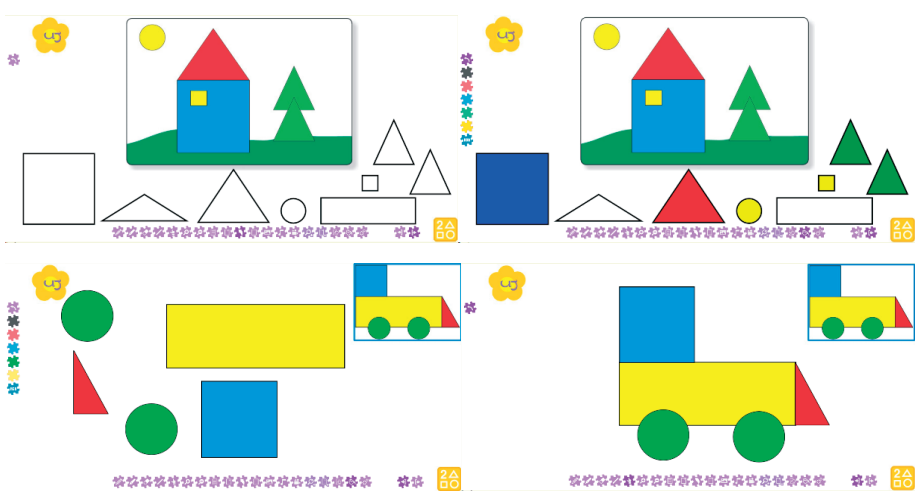

Фигура 16. Работа с геометрични композиции.

Сравняват се обекти по височина, подреждат три обекта във възходящ или низходящ ред. Развива се окомер при децата. Например, дърветата са подредени по височина в низходящ ред, а децата трябва да определят как да се разпределят стълбите (Фиг. 17). Предположенията на децата се проверяват чрез преместване на стълбите до дърветата. След подреждането се формулира извод коя стълба е най-висока и коя – най-ниска.

Чрез богати илюстрации се формират знания за времето през деня. Децата определят кое кога се случва – сутринта, обед, вечер – според типични занимания за съответната част на деня. Дейностите се подреждат в хронологичен ред, като се работи с постепенно нарастваща сложност – с три до шест илюстрации.

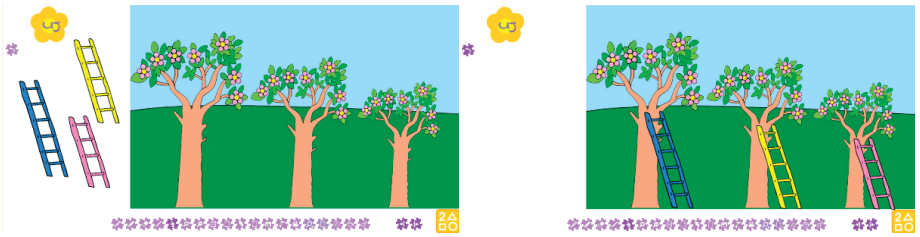

Фигура 17. Сравняване по височина.

Разработени са разнообразни задачи за формиране на пространствени представи. С помощта на подвижни обекти се определят разположения в пространството като пред, зад, над, под и др. Например, всяко коте трябва да се постави върху очертания силует. За всяко коте има точно едно правилно място. След като котетата се позиционират за всяко се назовава неговата позиция спрямо дивана – пред, на, под, зад.

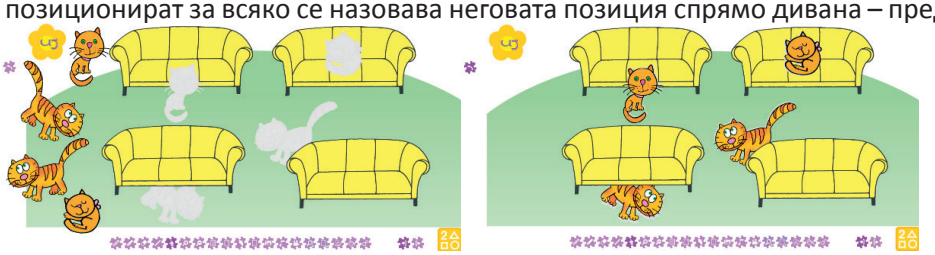

Фигура 18. Определяне на пространствено разположение.

Образователно направление „Околен свят“

Според спецификата на темите са подготвени богати нагледни материали и интерактивни задачи за групова работа на децата. В много от задачите се използват подвижни обекти, които да се групират или подреждат по дадено указание. Децата с помощта на учителя трябва да подредят предметите по местата им.

Чрез разместване дадени обекти се подреждат по определен начин, като се затвърждават вече усвоени знания. Разхвърляните вещи трябва да се подредят и подредят в гардероба, шкафа, коша за играчки. В голяма част от ресурсите са подготвени илюстрации за визуализиране на цял екран. При щракване върху сините икони с изображение на лупа, съответната илюстрация се показва в уголемен вид. Така учителят има възможност да подпомогне децата при описание на избрания обект и да насочи беседата в точно определена посока.

Образователно направление „Изобразително изкуство“

Като използва инструментите на средата, учителят има възможност да акцентира върху определени понятия, художествени творби или конкретни задачи, визуализирайки ги на цял екран. Например, за разпознаване и назоваване на различните материали и пособия за рисуване, апликиране и моделиране са предложени нагледни материали за визуализиране на цял екран. Онагледени са конкретни задачи, които трябва да бъдат изпълнени самостоятелно от децата.

Работата по изобразителни задачи е съчетана с възприемане на специално подбрани стихотворения за по-висока мотивация и интерес при изпълнение на творческите задачи (Фиг. 19).

Мама квачка кудкудяка:
– Пиленца, къде сте?
Патицата с човка трака:
– Патенца, излезте!
Стига крихте се, момчета!
Плуване ви чака.
Само малките петлета
ровят в прахоляка.
Нарисувайте, деца,
малчуганите с перца –
патенцата във водата,
пиленцата из тревата.

Фигура 19. Определяне на пространствено разположение.

Образователно направление „Конструиране и технологии“

Подготвени са добре онагледени модели за конструиране. Формират се знания за технически средства – информационни и комуникационни, транспортни и др.

Включени са интерактивни задачи за формиране на личностни качества като организация и грижа за вещи и предмети.

Образователно направление „Музика“

Електронното учебно съдържание по Музика включва нагледни материали и аудио-записи на богата колекция от детски песни. Повечето песни са съпроводени и със запис на съответния инструментал. За всяка песен за записани коректно заглавие и авторите на музика и текст. Децата трябва да изберат и маркират кръга до заека или охлюва, като символи за бързо и бавно темпо на песента (Фиг. 20).

Фигура 20. Определяне на темпото на музикално произведение.

Заключение

Работата с богата на технологии среда в детската градина е както удобство, така и предизвикателство към детския учител. Богатите ресурси дават възможност на педагога да инвестира време и усилия в разработването и реализирането на нестандартни форми на работа, следвайки индивидуалните особености на децата и с превес на използване на игрови и интерактивни форми. С помощта на технологиите се разчупва качествено популярния статичен и фронтален модел на работа.

Чрез използване на съвременни технологии се възпитава отношение у малките деца, а и косвено и у техните родители, към технологията като към среда и средство за обучение, а не само за игра и забавление.

References:

1. Kaleva, B. i kolektiv, Az sam v detskata gradina, obrazovatelna sistema za parva grupa, Izkustva, Sofia, 2018.
2. Kaleva, B. i kolektiv, Az sam v detskata gradina, obrazovatelna sistema za vtora grupa, Izkustva, Sofia, 2018.